

עודכן ב- 03/05/2011 18:11

אורן אליאב מציג במוזיאון תל אביב תערוכת יחיד של געגוע ואבסורד

שליטתו של אליאב בציור מעביר תחושה של כוח וחירות

מאת [סמדר שפי](#)

לפני כשנה הציג אורן אליאב את "הם לא יעירו אותנו בזמן", תערוכת יחיד בגלריה בחורמן בתל אביב. כעת מוצגת במוזיאון תל אביב, לרגל זכייתו בפרס רפפורט, תערוכת היחיד החדשה שלו, "אלפיים ואחת עשרה". הצגת שתי תערוכות יחיד בסמיכות זמנים כזאת בהחלט מאתגרת, אבל במקרה שלו הדבר עולה יפה.

אליאב, יליד 1975, למד בבצלאל לתואר ראשון ושני ושהה בחילופי סטודנטים בניו יורק. בארץ הציג בתערוכות בגלריות מרכזיות ובמסגרות מוזיאליות וכך גם בחו"ל. בעת לימודיו ולאחריהם זכה בפרסים שונים, בהם פרס האמן הצעיר של משרד התרבות לשנת 2008.

הוא יוצר בארוק ישראלי, ציור של געגוע ואבסורד. בעבודותיו נדמה כי הוא לש את הזמן, מתרפק על ה"עבר". זוהי תערובת של עוצמה ואסתטיקה ביזנטית עם בארוק ומאניריזם נאו-קלאסיים. במיטבו הציור שלו מהלך בין ערכים של תפאורה כבדה המכריזה על עצמה ככזאת, מודעת לכך שאינה דומה לדבר אלא מוגזמת, כמי שמגביר את הטונים הנמוכים ביצירה ומפר את האיזון - ובין קלות ערפילית והיכולת לגעת באור.

אליאב נטוע בהווה ומשחק בעבר כמי שמשתעשע בקליפות ריקות. בתערוכה בולטת שליטתו בציור, היוצרת תחושה של חירות. מתוך חלק מהעבודות קורן אור שכמו אינו חדל.

אליאב עוסק באור כבר כעשור, בניסיון לאחוז בישות החמקמקה הזאת. אין מדובר בתיאור של אור אלא ביצירה של הדמיה, או צמיחת אור כחלק מהיצירה. בעבודה "צווארון", למשל, בולט החופש שבו הוא נוהג בחומר, בצבע וברעיון, בזיכרון של צורה.

"צווארון" הוא אחת היצירות הרומנטיות יותר בתערוכה, שאליאב חוקם בהן חלומות. שונה מכך אופיה של קבוצת העבודות שכתרתן "מאזין". אלה דיוקנאות, פנים שנראות כאילו הן מתחת למשטח של צבע שנהפך לקרעי צבע. גם הפנים אינן מתוארות בשלמות אלא כמו מבעד לעדשה שחלקה שומני. העיניים נראה בבהירות ושאר חלקי הפנים מתמוססים לכדי עננה.

אלה עבודות יפות בעלות יופי של זכוכית סדוקה. אליאב מכביר בהן פרטים שנדמים כמעין מנד ראש אמפתי ואירחי בו בזמן לגורל הדמויות. בדיוקן גבר בולטות העיניים הכהות השקועות וקצה אף מחודד מבריק באור. אבל בצד הציור, על בגד בהיר, יש כתמי כתום, זהרורים או פירורי שכבת צבע שמתפוררת כמו עלה פריך משלכת. הדמויות וגם עבודות נוספות מזכירות דמויות של ציירי בארוק ספרדי, במיוחד אסטבן מורילו.

בעבר הציג אליאב דמויות שפניהן כמו נמחקו ונתרו רק עיניים, אך כאן לא מדובר בהיגד כמעט אלים שכזה, אלא במעין חיפוש, ויתור על תפנוקים צרניים של הנכחה או מחיקה לטובת מצב ביניים מעורפל. אליאב יצר, כך נדמה, יחסי אמון או ברית עם הצורה והסיפור שהוא הופך לישות בעולם. שם הדמויות, "מאזין", מתייחס למצב של קשב, חידוד ואולי גם פתיחות, ומכל מקום לרגע שבו ה"אני" מפנה מעט מקום ל"אחר", בתוכו.

שני הצורים ששמו "קולר" תלויים מחוץ לאולם האפט העליון ברחבת הכניסה למוזיאון. חבל, משום שהעבודות גבוהות מדי ומרחפות בקיר הריק. ואם יש דבר שהעבודות של אליאב אינן מבקשות, הרי זה מרחב מודרניסטי.

שני הצורים האלה מראים תכשיט באופן שמחצין בו אלימות חבויה. זוהי התבוננות במסורת הפוסט-מודרנית של צבירת דימויים כמעט מכל מקור אפשרי ובכל מדיה. ההתבוננות אינה בזרימת הצורה ובפחפוחיות אלא במקום שבו היא מפירה ברית עם המציאות. במקום הזה של הפרה, עריקה מהדרך המיועדת, מתרחשים ההיסטים המעניינים ביותר ורגעי הקסם בעבודות.

בתערוכה יש כמה ציורי אדריכלות. הבולט והמושך שבהם הוא ציור גדול יחסית (2.15 מטר גובה ו-1.60 מטר רחב) של שלושה פתחים או חלונות המקיפים חללים שרק שחור ניבט מהם. בציור הזה אליאב כמעט מתגרה באסוציאציות לתרבות פופולרית (האם "פנטום האופרה" יופיע פתאום, תוהה הצפה), אבל מתייחס כמובן מאליו להדהוד האמנות הנצרית; השלשה מתקשרת בהכרח לשילוש הקדוש. בדימוי הזה, על תיאורי הפיתוחים ואור היקרות, ניכרות אותן תחושות יראה וריחוק, לצד היקסמות, שמאפיינות את שאר העבודות.

גם אם הנושאים של אליאב נטועים בעבר, הרי אין לטעות בעיסוקו בכוח ובגילויי, במקום שבו היופי נפגש עם השליטה.

אוק אליאב - "אלפיים ואחת עשרה". תערוכות פרס רפפורט לצייר ישראלי צעיר לשנת 2010. אוצרת: ורדה שטיינלאוף. מוזיאון תל אביב לאמנות. שני, רביעי ושבת: 10:00-16:00. שלישי וחמישי: 10:00-21:00. שישי: 10:00-14:00. עד 25.6

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון